

Danmark

Præstekonemødet paa „Nybor, Strand“ 1.—4. Juni.

En Præstekone — med de tusind daglige Krav fra Hjem og Børn, Gæster og Medarbejde i Mandens Gerning — kan mere end nogen anden trænge til den Vederkvælgelse, det er i nogle Dage Samvær med ligestillede og Samling med ligesindede om Spørgsmaal, der er af Betydning for deres Gerning, skriver A. i „Kr. Dagbl.“ af 8. Juni.

Og de var en Forfriskelse og en Tilskyndelse til et „Dybere ind“ og „Videre frem“ — de Dage, som godt 100 Præstekoner fra forskellige kirkelige Lejre (deraf en sønderjydske Præstekone af Brødremenigheden) lige har tilbragt sammen paa „Nyborg Strand“.

Programmet var baade rigtholdigt og formaalstjenligt. Provst Göttsches Bibeltimer over 1. Thes. 1 og Joh. 13, 31—38, var ikke alene herlige Stunder, hvor vi var „paa Bjerget“ i den rene Luft; men med Forstaaelse af Præstekonens Kaar og Trang faldt der mange Vink og Sandhedsord, som ikke kunde andet end synke dybt — som dette: at „være med“ uden at være nævnt, eller: at gøre „det meget, der skal til“, uden at det bliver trivielt, men saa at det faar Aandens Indhold, og meget andet.

Under Frimenighedspræst Eriksens stille og tilforladelige Fremstilling af Sønderjydernes Kaar gennem Tiderne følte man lidt af Sønderjydernes Lidelser. Frk. Elna Thofte førte os til Indien — de smukke Lysbilleder var en god Støtte for det, som blev fortalt — og lagde os varmt paa Sindet, at Hedningemissionen skulde være hele Menighedens Sag.

Pastor Skovgaard-Petersen skildrede ud fra „Kvindeprofiler“ i Ordspørg og Profeterne samt Ordsp. 31, 10 ff., Modsetningen mellem den Kvinde, der er sin Mand en daarlig Hustru, og den gode Hustru (Præstekone), der er sin Mands Medhjælp. Det var Tanker til Eftertanke, en mægtig Tilskyndelse til at sætte Maalet højt og en klar Fremstilling af Vejen til at naa det.

Formiddagen stod i Forhandlingens Tegn. Overlæge, Frk. Karen Andersen og Landstingsmedlem, Fru Inger Schmit indledede om: Hvad skal vi gøre for at højne Moralens blandt de unge? De dygtige Foredrag, der for begge Vedkommende var underbygget af nøje Kendskab til de ulykelige, som faldt for Usædelighedens Fristelser, og af dyb Forstaaelse af Ungdommens Vanskeligheder i vor Tid, indeholdt en kraftig Appel til at sætte alt ind paa at drage de unge til Jesus Kristus og hjælpe dem til, som Frk. Andersen udtrykte det, „at leve Livet, det vanskelige Liv.“

Næste Dag var Forhandlings-emnet: Vor Tids særlige Op- og Foranstaltninger. Pastor Tolderlund Hansen talte kønt og praktisk om, hvordan et Præstehjem skal være — først og fremmest et Hjem, et Fredens Sted, der ikke lader sig ødelægge af Tidens Uro og Forjættethed. Dernæst et Præstehjem, hvilket udvikledes nærmere saavel i Forholdet til Hjemmets egen Kreds som til Sognebeboerne.

Fru Astrid Frederiksen, Helligsø, talte derefter om den Indsats, et Præstehjem bør gøre, med de særlige Krav for Øje, som Tiden stiller os.

Deltagelsen i Forhandlingen var begge Dage saa livlig, at Tiden desværre ikke slog til for alle, som havde noget paa Hjerte.

Det var Enkeltheder, man saa forskelligt paa, men i det hele og store var man enig i, at vor alvorlige Tid kræver: 1) at vi stiller alle Kræfter i Her-

rens Tjeneste, 2) Nødvendigheden af mere Stilhed for Guds Ansigt, 3) Bøn om, at Guds Aand bedre maa gennemtrænge vore Præstehjem, saa de maa blive et virksomt Led i den store Strid mellem Mørkets Rige og Guds Rige.

Den sidste Dags Formiddag, kort før vi skiltes til Øst og Vest, samledes vi til en Afslutning, hvor Pastor Fibiger fremsatte „nogle Tanker om, hvordan vi skal tilbringe Evigheden“ — en Stund, hvor Herlighedshaabet blev „malet os for Øje“ i al sin betagende Glans.

Præstekonventets Bestyrelse — med Formanden, Fru Göttsche, Vissenbjerg, i Spidsen — fortjener Tak, fordi den indbød til det vel tilrettelagte Møde.

Mon ikke nogle flere af Danmarks Præster skulde gøre noget mere for at faa deres Hustruer af Sted til Præstekonemøder? Jeg tror, at ikke mindst Præsterne vilde staa sig derved.

En Udtalelse fra Kirkeligt Landsforbund.

Paa Kirkeligt Bestyrelsesmøde den 9. Juni i København vedtoges nedenstaaende Henvendelse til Offentligheden:

Kirkeligt Landsforbund har Grund til at glæde sig over Udfaldet af det sidste Rigsdagsvalg. Men det vilde være meget skæbnsvangert, om vore Venner nu troede, at der ikke længere behøvedes et energisk Arbejde for vor Sag i Fremtiden. Det store Spørgsmaal om, hvorvidt vor Kirke og Skole skal bevare sit evangelisk-lutherske Prag, vil fremdeles blive Genstand for alvorlig Strid herhjemme. Det afgaaede radikale Ministeriums Kirkepolitik har nogen Tilslutning ogsaa hos nogle Rigsdagsmænd indenfor andre politiske Partier. Og alle denne Kirkepolitiks Venner vil rundt om i Landet rejse en meget kraftig Opposition mod de Ændringer i Retning af større kirkeligt Selvstyre, som er en absolut Nødvendighed, hvis Kirken skal sikres mod lignende Overgreb fra Statens Side, som vi nu længe har været Vidne til.

Som Følge af dette vil fortsat Agitation ogsaa fra vor Side være nødvendig. Især maa et Arbejde organiseres med Henblik paa Rigsdagsvalgene til Efteraaret. Men allerede ved det nu forestaaende Valg maa vi indtrængende henstille til vore Venner ligesom ved det forrige Valg at skaffe sig Klarhed over Kandidaternes Stilling til de kirkelige Spørgsmaal og derefter ikke give deres Stemmer til nogen Kandidat, hvis kirkelige Standpunkter falder sammen med det tidligere radikale Ministeriums Kirkepolitik (Afskaffelse af Præstestiftet, Indførelse af Ritualfrihed, Afskaffelse af den faste Religionsundervisning i Skolen m. m.); men heller ikke deraf lade sig forlede til at undlade at stemme, men benytte sig af den Frihed, den nye Valglov giver enhver Vælger til at stemme paa en anden Kandidat i Amtskredsen.

Kirkelig Forening for Indremission i København. Den store og smukke Beretning om Københavns indre Missions Virksomhed i 1919 er nu udkommen. Dens Indhold giver et Billede af det stærkt forgnede Arbejde. Flere af Grenene udsender som bekendt deres egen Aarsberetning, fordi de ikke kan undvære denne særlige Forbindelse med deres mange Venner.

Bethedas Boghandel faar en stadig øget Omsetning. Udsalget i Bethesda og Kollekten paa Allerhelgensdag har givet større Udbytte end nogen Sinde.

Bethedas Lokaler har i 1919 været brugt ialt 758 Gange.

Bymissionens Arbejdere i 1919 har været 36 (21 Mænd og 15 Kvinder). Der er holdt ca. 3100 Missionsmøder, aflagt ca. 10,000 Husbesøg og ca. 3500 Hospitalsbesøg; men Bladene „Søndagsblad“, „Nye Tider“ og „Fakke-

len“ naar dog langt flere end det mundtlige Ord.

Kirkens Korshær naaede i 1919 op til et Antal af 367 Medarbejdere.

Bladet „Korshæren“ trykkes nu i et Antal af 10—11,000 Eksp.

„Søndagsblad“ udgaar i 117,000 Eksp., „Nye Tider“ i 9,200 Eksp., „Fakkelen“ har ikke saa mange som den burde have.

En mørk Profeti om Folkekirkens Fremtid.

I Anledning af den Bestemmelse i Forslaget til Afhjælpning af Præstemangelen, at alle, der vil være Præster i den danske Folkekirke, skal være villige til at aflægge Præsteløftet, skriver Pastor V. Brieker bl. a. følgende i „Højskolebl.“: „Men da hindres ikke blot de bedste af de Mænd, med Henblik paa hvis Indtrædelse i Folkekirkens Tjeneste denne forfærdelige Bestemmelse søges indført. Nej, da vil en levende Følelse af den skete Forandring i Præstestiftets Betydning brede sig ned i Ungdommen, og herefter vil da ingen ung, der er nogen Ærlighed og Sandhed i, kunne bestemme sig til Præstevejen indenfor Folkekirken, fordi han ved, der vil blive ham afkrævet et Løfte i dets fulde bogstavelige Mening og Udstrækning, som han ved, han hverken kan eller vil holde.“

Men da bliver Folkekirken et Overdrev for alle Levebrøds-mændene, da gaar den aandelige Udvikling, for hvilken Løftet sætter den sikre Bom, uhjælpe-lig i Staa. Da bliver Folkekirken ikke længere den Velsignelse for det danske Folk, som den ellers utvivlsomt endnu i lange Tider kunde være.

Vil man da virkelig volde denne Ulykke? —

Kongehøjene i Jelling ligger nu frit. Et Møde ved Gorms Høj med Taler af Professor Vilhelm Andersen og Biskop Ostfeldt. — Fra „Natt.“'s særlige Korrespondent — Vejle, Søndag, 13. Juni. For fem Aar siden skrev Professor Vilhelm Andersen i „Nationaltidende“ en Artikel, hvori han henlede Opmærksomheden paa, at Kongehøjene i Jelling blev skæmmet af de gamle Huse, der laa i deres altfor umiddelbare Nærhed. Samtidig oplyste Professoren, at en Komite var traadt sammen for at skabe Omgivelser for Kongehøjene, der var disse værdige. Et Arbejde for at faa denne Plan realiseret, har været iværksat i de følgende Aar og er nu bleven kronet med Held. Kongehøjene henligger nu frigjorte, som Hensigten var, og i Dag afholdtes det første Møde ved Gorms Høj under de nye Omgivelser.

Der var samlet en meget stor Kreds af Tilhørere. Seminarieførstander Skat Rørdam indledede og bragte en Tak til Bidragyderne, der havde muliggjort, at Jellinghøjene nu havde faaet smukke Omgivelser. Samtidig tog Forstanderen Af-sked som Leder af de aarlige Sommermøder i Jelling, idet hans fremtidige Gerning vil blive i Haderslev.

Professor Vilhelm Andersen holdt et Foredrag og pegede paa, at naar man satte Runestene ved Dannevirke i Forbindelse med Runestene i Jelling, saa var det, ligesom de talte til hinanden. I tusind Aar er der bleven kæmpet i Slesvig, og denne Kamp vil blive fortsat, selv om vi nu faar en ny Grænse, thi denne Grænse er ikke Dannevirkegrænsen. Vi maa nu rejse et nyt Dannevirke, et aandeligt Dannevirke, og dertil behøver vi Lærere, Præster og Digtere, og først og fremmest en Moder som Tyra Danebod, en Moder Danmark.

Efter Vilhelm Andersen talte Biskop Ostfeldt om Ungdommen og Kristendommen.

Færøernes Fremtid. Elektricitet i Vestmanhavn og Vaagø. En Sag af ganske overordentlig Betydning for Færøernes Triv-

sel, beskæftiger i denne Tid (15 Juni) mange Færinger, og der er paany sket Henvendelse til det Selskab, der i lange Tider har planlagt den. Det drejer sig om Udnyttelsen af Vandkraft til Fremstilling af Elektricitet til Varme og Belysning og endvidere til Motordrift. I disse vanskelige Kul- og Petroleumstider har Sagen al Aktualitet og er af usædvanlig stor Betydning for Øerne.

Om denne Plan virkeliggøres af det Offentlige eller af et privat Selskab, er for saa vidt ligegyldigt, og vi vil derfor ikke komme ind paa den Modstand, Selskabets Bestyrelse har mødt og vil møde. Men naar de paagældende kommunale Myndigheder — efter hvad vi erfarer — ikke ønsker selv at administrere Værkerne, skulde det synes rimeligt, at Staten ydede det Selskab, der som sagt har alle Forarbejderne planlagte, Hjælp paa Betingelse af, at Kommunerne naar som helst kan faa Ret til at indtræde i dets Sted, — alt selvfølgelig forudsat, at det efter en upartisk, tekniskkyndig Undersøgelse har vist sig, at Kalkulationen holder Stik.

Det var jo ogsaa i den Retning, at Folketingsmand Pitzner udtalte sig, da denne Sag forleden drøftedes i Tinget. Selskabets Bestyrelses Formand er Statsgældsdirektør P. O. A. Andersen, og med stor Energi har han ofret meget af sin kostbare Tid paa Forberedelse af og For-handlinger om denne for Færøernes økonomiske Fremtid alvorlige Sag.

X. i „Natt.“

De energiske Ærøboere. Venstre paa Ærø holdt Søndag, d. 6. Juni Grundlovsfest i Marstal. Blandt andre skulde Redaktør Andreas Grau tale. Paa Grund af Generalstriken kunde Hr. Grau imidlertid ikke komme af Sted. Men alligevel lykkedes det de energiske Ærøboere at faa fat i ham. Herom fortæller „Fyn Tid“:

„Det blev den unge og energiske Købmand Jens Thomsen i Søby, en af Venstres dygtigste Førere paa Øen, der fik den vanskelige Opgave at hente Grau. Søndag Morgen tidlig stod han med forseglet Ordre ud af Søby Havn i hurtigsejlene Motørbaad.“

I rum Sø blev Ordren brækket, og den led kort og godt paa, at han ikke maatte vende tilbage, før han medbragte Andreas Grau.

Ekspeditionen lykkedes. Kommen i Land paa Kysten af Als lykkedes det Thompsen at faa fat i en Cykel, hvorefter han cyklede de to Mil til Sønderborg, og med megen Besvær lykkedes det af faa en Bil — alt var jo lammet paa Grund af Striken — og nu gik det i susende Fart af Sted ud til Baaden for at komme rettidig til Marstal.

Kl. 2½ meldte Skjoldnæs Fyr, at Baaden var i Sigte. Kl. 3 lod Meldingen paa, at der var fire Mand i Baaden. Den sejlede ud med tre.

Kl. 3,15 afgaves sidste Melding: Andreas Grau er nu i Bil paa Vej til Marstal.

Situationen var reddet.

Prins Axel Præsident for Kgl. Dansk Automobilklub.

I den nærmeste Fremtid agter Kgl. Dansk Automobilklubs Præsident, Grev Raben-Levetzau, at trække sig tilbage som Følge af sin Alder; allerede ved Klubbens Generalforsamling i December i Fjorudtalte han Ønsket herom, men lovede at fungere indtil videre, og i disse Dage har Greven som bekendt deltaget i den første nordiske Automobil- og Motorcykelkongres.

Prins Axel har, som „Natt.“ erfarer, vist Klubben den Ære at ville overtage Præsidentvervet.

Det nordiske H. C. Ørsted-Møde i 1920. Kongen overtager Protektoratet. Allerede i 1914 rejste afdøde Gehejmekonferensraad G. A. Hagemann Spørgsmaal om, hvorledes Danmark paa en værdig Maade burde festlig-

holde 190-Aaret for H. C. Ørsteds Opdagelse af Elektromagnetismen. Verdenskrigen standse imidlertid Spørgsmalets videre Udførelse, idet en i denne Anledning nedsat Komite mente at maatte opgve Tanken om Afholdelsen af en stor international Fysiker- og Elektrotekniker Kongres i København.

For nogen Tid siden konstituerede Komiteen sig paany, med Ingeniør Alex. Foss som Præsident, og man besluttede sig derefter til at afholde et nordisk H. C. Ørsted-Møde i København i Slutningen af August og Begyndelsen af September. Dette Møde skulde formes som en Mindefest for Ørsted, men tillige blive det første Arbejds-møde for Elektroteknikere, Fysikere og Kemikere, der er afholdt her i Norden, og en Række Udvalg dannedes til at ordne Enkelthederne.

„Natt.“ har tidligere meddelt, at en Komite paa Langeland i Anledning af Jubilæet rejser en Statue af H. C. Ørsted i hans Fødeby Rudkøbing, at Staten har ydet en Bevilling til Afholdelsen af Mindefester i alle Landets Skoler, at Polyteknisk Læreanstalt aabner en H. C. Ørsted-Udstilling den 21. Juli — den Dag, Ørsted udsendte Meddelelsen om sin Opdagelse — og at der prages en Mindemedaille til Jubilæet. Tillige vil Universitetet, Videnskaberne Selskab og Selskabet for Naturlærens Udbredelse hver for sig afholde Mindefester.

Det nordiske H. C. Ørsted-Møde vil samle 600 Deltagere fra Norge, Sverig, Finland, Island og Danmark. Pladsforholdene nødvendiggør, at man ikke kan overskride det nævnte Tal. Mødet afholdes i Dagene fra 31. August til 3. September og omfatter 300 Elektroteknikere, 200 Kemikere og 100 Fysikere.

Hs. Maj. Kongen har lovet at overtage Protektoratet over Mødet, og i Forretningsudvalget er bl. a. indtraadt Ekscellencen Vilhelm Thomsen, Professor Carl Salomonsen, Professor, Martin Knudsen, Professor S. P. L. Sørensen (som Representant for Carlsberg-Laboratoriet) og Direktør H. P. Prior.

Det er lykkedes Komiteen ad privat Vej at fremskaffe de betydelige Pengemidler, som Mødets Afholdelse udkræver.

Fra et af Komiteen nedsat Skoleudvalg vil der blive tilsendt alle Landets Skoler en Biografi af Ørsted, med Billeder og Sange.

Dødsfald. Vexelleerr Camillo Boetius i København er afgaaet ved Døden, ca. 56 Aar gl. Den afdøde var Formand for De danske Maltfabrikker og Medlem af Bestyrelsen for Dansk Papirvarefabrik.

—Overretssagfører H. P. Schultz i København er Grundlovsdag død paa Rigshospitalet, 40 Aar gl.

— Enkegrevinde Magda Moltke, født Komtesse Raben-Levetzau, er afgaaet ved Døden i Snekkersten, omtrent 74 Aar gl.

— En gammel, veltjent Journalist, Redaktør C. A. Egidius er ifølge „Natt.“ død, 66 Aar gl. Den afdøde var i sin Tid Redaktionssekretær ved „Aarhus Stiftstidende“ og blev derefter Redaktør af „Nordjyllands Folkeblad“ hvorefter han udgav og redigerede Højrebladet i Assens i en længere Aarrække.

— Toldkontrollør i Esbjerg, Aage P. Mølgaard, er afgaaet ved Døden paa Rigshospitalet, 49 Aar gl.

— Toldkontrollør G. Christensen, Odense, er afgaaet ved Døden efter et kort Sygeleje som Følge af en Forgiftning, 61 Aar gammel.

Phv. Krigsminister, Generalmajor Schnack, er om Morgen den 6. Juni afgaaet ved Døden efter længere Tids Sygdom.

— Afdelingschef — eller, som det nu hedder, Statsmeteorolog

— ved Meteorologisk Institutets magnetiske Afdeling, mag. scient. Vilh. Hjort, er den 9. Juni efter nogen Tids Sygdom afgaaet ved Døden i en Alder af 59 Aar.

— Forhenværende Direktør paa Segelekes Fabrikker i Hjørring og tidligere Indehaver af Hjørring Apotek N. Th. Nielsen er afgaaet ved Døden, 66 Aar gammel.

Makrelfiskeriet. Aarets første store Makrelfiskeri har fundet Sted Torsdag Nat, 10. Juni, i Farvandet Nord for Skagen. Iakt er der af danske og svenske Baade fisket henved 10,000 Snekre, for Størstedelen af udmærket Kvalitet.

Knud Rasmussens nye Ekspedition. Den skal til Nordamerika. Polarforskeren Knud Rasmussen, er i disse Dage (8. Juni) ved at lægge sidste Haand paa Forberedelserne til sin nye store artistiske Ekspedition, som han agter at foretage i Føremag med Grønlandsfareren Peter Freuchen.

Det er nu bestemt, at Ekspeditionen skal gælde de eskimiske Stammer i Nordamerika, der jo har et vist Slægtskab med Grønlandeskimoerne, og hvis nærmere Undersøgelse vil betyde et stort Skridt fremad i Udforskningen af de arktiske Menneskeraceres Oprindingsproblemer.

Der er Mening om, at Ekspeditionen til næste Foraars Foraar skal starte fra Thule, og derfra vil man saa fortsætte Nord paa og over til Amerika. Det er Meningen, at Knud Rasmussen vil tilbringe flere Aar blandt de arktiske amerikanske Eskimoer.

73 Præstegaarde skal udstykkes.

Efter hvad „Fyens Venstreblad“ erfarer, vil der til næste Foraar blive udstykket 73 Præstegaarde, deraf 16 i Fyens Stift. Meddelelse herom er tilgaaet Statens Jordudvalg fra Undervisningsministeriet, og den officielle Bekendtgørelse ventes udstedt den 11. Juni. Op-gørelsen af den Lønsjor, der er til Disposition i Foraaret 1921, vil ogsaa foreligge meget snart fra Jordudvalget.

Danske Landarbejdere til Amerika?

Herværende Kornimportører har fra Amerika faaet Meddelelse om, at der foreløbig ikke er Udsigt til billigere Priser paa Korn og Foderstoffer. Det tilføjes, at Grunden til de høje Priser bl. a. er manglende Arbejdskraft i Landbruget. Amerikanske Eksportører mener, at der i U. S. er gode Stillinger for danske Landbrugsarbejdere, som sikkert let vil kunne faa Indrejsetilladelse.

En Tyende-Sag af principel Betydning.

Kjellerup, 8. Juni. En interessant Sag af principel Betydning verserer i denne Tid i Retten i Kjellerup. For nogen Tid siden erklærede de løse Arbejdere, der var Medlemmer af Landarbejder-Organisationen, Stikke paa Herregaarden Aunshjerg. Men samtidig strikede tre af Gaardens Karle, og da de var fæstede til 1. November, bad Forpagter Neergaard dem om at rejse, hvilket de ogsaa gjorde.

De anlagde derpaa Sag mod Forpagter Neergaard til Betaling af Løn for den Tid, de havde været paa Gaarden, medens Hr. Nergard fordrede dem tilpligtet at betale Erstatning for ulovlig Bortgang af Tjenersten.

Forpagter Neergaards Sagfører hævder, at Nægtelse af at deltage i Arbejde maa betragtes som ulovlig Bortgang, medens Karlens Sagfører fastholder, at de er bleven bortvist af Tjenersten. Dommen falder en af de første Dage.

Strike-Aarsagen er ikke en Lønkonflikt, men Forpagter Neergaards Vægring ved at underskrive en af Landarbejder-Organisationen affattet Kontrakt.